

Aprob,
Avocatul Poporului,
Victor Ciordăa

Raport
privind vizita efectuată la Centrul de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2,
municipiul București

Sumar: prezentul Raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la este structurat pe patru capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Aspecte preliminare**
- 3. Constatările rezultate din vizita de verificare efectuată**
- 4. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, orice loc în care persoanele sunt private de libertate. De asemenea, MNP desfășoară *acțiuni de urmărire și evaluare a implementării recomandărilor* formulate către conducerea locurilor vizitate.

Astfel, în temeiul art. 4, art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, modificată și completată (forma în vigoare la data vizitei), precum și art. 4 și art. 19 din OPCAT, în data de 23 martie 2018 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2, municipiul București.

Obiectivele vizitei au fost verificarea implementării recomandărilor formulate către conducerea Centrului, urmare a vizitei efectuate de MNP în anul 2015, precum și monitorizarea condițiilor de viață asigurate beneficiarilor.

Echipa de vizită a fost alcătuită din: doamna Nicoleta Constantinescu - jurist, domnul _____ - medic și domnul _____ - psiholog, din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), domnul _____, asistent social, colaborator extern desemnat de Colegiul Național al Asistenților Sociali din România și doamna _____, reprezentantă a Organizației Neguvernamentale "Fundatia pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului".

2. Aspecte preliminare

În anul 2015, o echipă MNP a vizitat Centrul de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2, monitorizând condițiile de cazare și tratamentul asigurat beneficiarilor. Centrul avea o

capacitate de 36 de locuri, la data vizitei fiind găzduiți 24 de copii cu vârste cuprinse între 4 și 17 ani.

Condițiile de trai asigurate copiilor erau în general bune, o parte din mobilierul din dormitoarele copiilor (dulapuri, noptiere, rafturi pentru jucării) prezenta însă o stare avansată de degradare.

Asistența medicală în centru era asigurată de un medic cu program parțial de lucru și un asistent medical angajat cu contract de muncă cu normă întreagă. La cabinetul psihologic își desfășura activitatea un psiholog clinician practicant în supervizare, timp de 4 ore/zi în baza unei convenții de prestări servicii încheiată cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 București, iar asistența socială era asigurată de un asistent social, care nu era membru al Colegiului Asistenților Sociali.

În centru nu se desfășurau programe terapeutice, necesare în cazul copiilor abandonți, abuzați, neglijați sau exploatați. De asemenea, pe parcursul vizitei s-a constatat superficialitate în aplicarea metodei de lucru a managementului de caz, lipsa întâlnirilor de echipă și a demersurilor pentru reintegrarea copiilor în familia extinsă.

Având în vedere deficiențele constate în Raportul de vizită, **s-a recomandat** conducerii unității vizitate să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

► ocuparea posturilor cu personal de specialitate, respectiv psihoterapeut, înscris în Colegiul Psihologilor din România și asistent social, înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România;

► înlocuirea mobilierului aflat în stare avansată de degradare prin achiziționarea de dulapuri și noptiere noi.

Conform **răspunsului comunicat de conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2**, a fost încheiat un contract de colaborare între D.G.A.S.P.C. Sector 2 și Clinica "Hope", în baza căruia copiii urmau să beneficieze de suportul unei echipe de psihoterapeuți, începând cu luna ianuarie 2016, iar asistența socială era asigurată de un asistent social înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, cu un program de lucru de 8 ore pe zi, de luni până vineri. De asemenea, în cadrul bugetului pentru anul

2016 s-a propus înlocuirea mobilierului deteriorat din cadrul centrului, prin achiziționarea de dulapuri și noptiere noi.

3. Constatările rezultate din vizita de verificare efectuată

Vizita de verificare a implementării recomandărilor a debutat cu întrevederea, la sediul Centrului de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", cu șefa centrului. Ulterior a fost vizitat întreg imobilul, au fost purtate discuții cu membrii ai personalului și copii aflați în centru și au fost studiate documentele solicitate, fiind constatate următoarele aspecte:

În centru erau găzduiți 26 de beneficiari (8 fete și 18 băieți) cu vârste cuprinse între 7 – 16 ani. Numărul copiilor era în scădere (la începutul lunii februarie 2018 au fost găzduiți 31 de copii - majoritatea provenind de la Centrul de plasament "Sf. Macrina", de unde au fost mutați în luna septembrie 2017), pe parcursul lunii februarie fiind transferați 5 beneficiari (băieți) în apartamente de tip rezidențial, iar la sfârșitul lunii martie 2018 urmau să plece alți 6 beneficiari (fete). Exceptându-i pe beneficiarii transferați de la Centrul de plasament "Sf. Macrina", **durata de ședere în centru era cuprinsă între 1 și 6 ani.**

Deși era un centru de primire în regim de urgență unde, conform prevederilor legale (Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată) se dispune *plasamentul în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat sau supus oricărei forme de violență, pentru copilul găsit sau părăsit în unități sanitare, precum și pentru copilul al cărui unic ocrotitor legal sau ambii au fost reținuți, arestați, internați sau în situația în care, din orice alt motiv, aceștia nu își pot exercita drepturile și obligațiile părintești cu privire la copil*, conform informațiilor comunicate de conducerea centrului, **în cazul unui singur copil existau, la data vizitei, condițiile necesare pentru menținerea măsurii speciale a plasamentului în regim de urgență.** În consecință, în centru nu puteau fi satisfăcute nevoile educaționale, de socializare, etc. ale celorlalți beneficiari. Acesta era și motivul pentru care șefa centrului era de acord cu învoirea copiilor pentru perioade scurte de timp, considerând că în caz contrar le-ar fi încălcate drepturile.

Referitor la învoirea beneficiarilor, pentru echipa de vizită nu a fost foarte clar care era procedura adoptată în centru. Conform conducerii și membrilor personalului, copiii cu

vârsta peste 16 ani puteau părăsi centrul în baza unei declarații scrise în care precizau destinația deplasării (au fost arătate echipei astfel de cereri), fapt confirmat de unii dintre beneficiari. Alți beneficiari însă, au susținut că pot părăsi centrul pentru câteva ore doar informând verbal. Pe parcursul vizitei de monitorizare, mai mulți beneficiari au ieșit și au intrat în centru, creându-se o atmosferă de agitație, mai ales la solicitarea conducerii centrului de a întocmi declarația menționată anterior. Unul dintre beneficiari a devenit iritat și agresiv verbal.

A fost evidentă **supravegherea deficitară a beneficiarilor**, lipsa unor măsuri adecvate de prevenire și intervenție în astfel de cazuri, cauzate de **numărul insuficient de personal** (la data vizitei erau 18 locuri vacante) și **pregătirea necorespunzătoare** a acestuia, dar și de **lipsa agenților de pază la intrarea în curtea unității**. Paza nu mai era asigurată începând din luna ianuarie 2018, prin expirarea contractului încheiat cu o firmă de pază. A existat o licitație în vederea contractării unei firme de pază, dar până la data vizitei nu a fost emisă decizia D.G.A.S.P.C. Sector 2.

Conform conducerii centrului, personalul unității asigura paza, fiecare angajat având alocate câte 2 ore/zi în acest scop. Pe parcursul nopții, în centru lucrau doar doi îngrijitori care trebuiau să își îndeplinească sarcinile și să realizeze și activitatea de pază a centrului. La momentul efectuării vizitei nu se afla nimeni la poartă.

Rele tratamente

Pe parcursul vizitei, reprezentanții MNP au verificat aspecte care pot constitui indicii cu privire la aplicarea torturii sau tratamentelor crude, inumane sau degradante beneficiarilor sau care pot prezenta un risc înalt de rele tratamente, constatând următoarele:

În anul 2017 a existat suspiciunea că un membru al personalului ar fi avut un comportament agresiv în relațiile cu copiii, suspiciune infirmată în urma cercetărilor efectuate de către reprezentanții D.G.A.S.P.C. Sector 2. Beneficiarii nu au semnalat echipei de vizită abuzuri fizice/psihice din partea personalului. Au menționat însă limbajul ocazional necorespunzător al unora dintre angajați și au precizat că se adresau șefei centrului dacă aveau vreo problemă cu personalul.

Echipa de vizită a constatat că în centru **nu erau elaborate proceduri privind efectuarea, înregistrarea și soluționarea sesizărilor și reclamațiilor**. Există un Registru de opinii, sugestii și reclamații la Departamentul de educație, în care nu existau consemnări pe anul 2018. Ultimile solicitări ale copiilor erau din anul 2016 și vizau posibilitatea de a părăsi centrul neînsoțiți. Ulterior, urmare a discuțiilor purtate de conducere cu Consiliul copiilor, s-a stabilit acordarea biletelor de voie copiilor peste 16 ani, ceea ce părea să fi redus numărul cazurilor de fugă din centru.

De asemenea, **nu exista o cutie pentru sesizări/reclamații**, șefa centrului motivând lipsa acesteia prin comportamentul distrugător al copiilor ("ei sparg ziduri").

Un aspect alarmant constatat de echipa de vizită din studierea Registrului de evenimente deosebite și discuțiile purtate cu beneficiari și angajați, a fost **numărul ridicat al agresiunilor fizice și verbale dintre beneficiari sau îndreptate asupra membrilor personalului**. Au fost frecvente cazurile în care se apela la echipajele Secției 6 Poliție. Sub acest aspect, s-a constatat că **în centru nu existau proceduri privind controlul pozitiv al comportamentului copilului, iar personalul nu era pregătit corespunzător pentru astfel de situații**. Angajații au menționat că au participat la cursuri de "Managementul furiei" organizate de către D.G.A.S.P.C. Sector 2, în urmă cu 2-3 ani, dar pe parcursul discuțiilor a fost evidentă confuzia acestora cu privire la procedura de urmat.

Numărul redus de personal de îngrijire și supraveghere și pregătirea insuficientă a acestuia nu afectau doar tratamentul aplicat beneficiarilor ci constituiau un factor de risc crescut pentru siguranța angajaților. În acest context, **membrii echipei MNP reamintesc conducerilor unității și a instituțiilor ierarhic superioare obligația de a asigura un mediu sigur și condiții de muncă corespunzătoare personalului angajat, ceea ce implică asigurarea unui număr de personal suficient pentru o bună desfășurare a activității unității respective, a unei pregătiri profesionale inițiale și continue, precum și consultarea periodică a acestora**.

Reprezentanții MNP au vizitat inclusiv **izolatorul** din centru, constatând **aspectul de celulă** al acestuia. Încăperea era mică, insalubră, prevăzută cu două paturi suprapuse și nu beneficia de grup sanitar propriu. Conform membrilor personalului era utilizat foarte rar, ultima

oară fiind cazat un beneficiar, consumator de droguri, pe o perioadă foarte scurtă, anterior de a fi internat la spital.

Condiții de cazare și hrană

Copiii erau cazați în cele 4 dormitoare ale centrului, situate la parter și etajul 1, în funcție de sex și vârstă (copiii mici erau cazați la parter). Dormitoarele mari, luminate natural în mod corespunzător, erau prevăzute cu **6-12 paturi suprapuse. Mobilierul** (paturi, noptiere pentru păstrarea efectelor personale ale beneficiarilor, etc.) **era vechi, insuficient** (nu toți copiii beneficiau de un spațiu de depozitare a bunurilor personale) **și în general deteriorat.**

Nu erau respectate astfel prevederile Standardului 22 -Condițiile de locuit-, din Ordinul nr. 89 din 27 iulie 2004 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, conform căroră un dormitor poate fi ocupat de maximum 4 copii, de același sex, fiecărui copil fiindu-i asigurat un spațiu de minimum 6 m, precum și un dulap/compartiment propriu pentru haine, ce se poate încuia.

Dormitoarele se găseau într-o stare precară de curățenie și igienă, cu pereții murdari, zgâriați. Ferestrele mari din PVC cu geam termopan, securizate cu gratii, prezentau defecțiuni la sistemul de închidere, iar instalațiile electrice și corpurile de iluminat aveau lipsuri sau erau nefuncționale. În unele dormitoare ușile erau deteriorate, aveau geamurile sparte, iar sistemele de închidere lipseau sau prezentau defecțiuni.

Caloriferele erau funcționale în toate camerele, centrul fiind dotat cu centrale termice proprii. Saltelele și lenjeria de pat erau curate și se schimbau săptămânal sau la nevoie. Grupurile sanitare erau igienizate corespunzător și dotate cu instalații sanitare în stare bună de funcționare, dar nu erau suficiente prin raportare la numărul de paturi existent în cămin. **Dușurile nu erau toate funcționale, unele dintre ele nefiind prevăzute cu baterii sau cu perdele despărțitoare, pentru asigurarea intimității beneficiarilor.** Apa rece și apa caldă erau furnizate în mod curent, centrul fiind alimentat de la rețeaua municipală și dotat cu 3 centrale termice pe gaz.

Din discuțiile purtate cu șefa centrului și membrii ai personalului, centrul a fost supus unui proces de renovare în anul 2016. Conducerea a propus o renovare completă a centrului, precum

și înlocuirea gardului care împrejmuiește centrul, un gard foarte înalt, de aproximativ 3 m, "inestetic și neprimitor" (astfel cum este descris în fișa de autoevaluare întocmită la începutul anului 2018), construit în perioada în care imobilul avea destinația de centru de delincvență juvenilă.

Referitor la mobilier, nu au fost efectuate achiziții de la vizita din anul 2015, acesta fiind înlocuit cu mobilier folosit, provenit de la alte centre. Starea de degradare a acestuia, precum și funcționarea necorespunzătoare a unor instalații electrice sau sanitare se datora și neglijenței/comportamentului agresiv al unora dintre beneficiari, astfel cum au justificat membrii ai personalului și a reieșit din registrul de evenimente deosebite, unde erau consemnate situații de distrugeri obiecte de mobilier de către copiii mari.

Hrana zilnică a beneficiarilor cazați în această unitate era preparată în bucătăria centrului de personal calificat (3 bucătari). Bucătăria era curată, igienizată, dotată cu mobilier, chiuvete din inox, aparatură electrocasnică și veselă curată, necesară preparării și servirii hranei în mod corespunzător. Apa rece era furnizată în mod curent, iar apa caldă necesară spălării veselei era asigurată de centrala proprie. Vesela și suprafețele de la blocul alimentar erau dezinfectate zilnic, existând în dotarea centrului substanțe pe bază de cloramină folosite în acest scop. Echipa de vizită a constatat că exista meniul zilei afișat la loc vizibil. În cadrul centrului era amenajată o sală de mese, în stare corespunzătoare de curățenie și igienă, cu paviment din gresie și pereți curați acoperiți cu faianță, unde beneficiarii serveau masa, după programul stabilit. Echipa de vizită a inspectat meniul ce urma a fi servit la masa de prânz și a apreciat că aspectul fizic și organoleptic al hranei preparate era corespunzător. Existau prelevate probe alimentare în recipiente închise și etichetate corespunzător, păstrate într-un frigider special destinat acestui scop, conform normelor sanitare în vigoare.

Unii dintre beneficiarii mari au sesizat cantitatea insuficientă de hrană, fapt confirmat de membrii ai personalului care au invocat suma insuficientă alocată pentru fiecare copil. Ultima majorare a alocației de hrană a fost în anul 2014 când, prin Hotărârea nr. 114 a Consiliului Local Sector 2, s-a stabilit valoarea de 18, 6 lei/zi/copil.

La data efectuării vizitei, unitatea avea Autorizație Sanitar-Veterinară, eliberată de Direcția Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor București, valabilă pentru „recepția și depozitarea materiilor prime de origine animală și non-animală, prepararea de meniuri și servirea mesei către consumatorul final în incinta localului sau la comandă”.

Asistența psihologică

Prin raportul de vizită întocmit în urma vizitei efectuate în anul 2015, s-a recomandat ocuparea posturilor cu personal de specialitate, respectiv psihoterapeut, înscris în Colegiul Psihologilor din România. D.G.A.S.P.C. Sector 2 a încheiat un contract de voluntariat cu Clinica "Hope", în baza căruia, începând cu luna ianuarie 2016, psihoterapeuți voluntari soseau în centru pentru a realiza ședințe de psihoterapie de grup cu adolescenții, săptămânal sau lunar. Demersurile nu au avut însă constanță în timp, fiind abandonate după câteva ședințe.

La data efectuării vizitei de implementare a recomandărilor, centrul avea angajat un psiholog cu contract permanent de muncă de 8 ore zilnic. Acesta își desfășura activitatea într-un cabinet situat la etajul centrului, cabinet destinat exclusiv activității de evaluare și consiliere psihologică. Lipsa psihoterapeuților cognitivi-comportamentali și a unui psiholog clinician care să se ocupe de fișele psihologice și optimizarea școlară a fost identificată și menționată de șefa centrului, încă de la data preluării funcției, în august 2017, care a propus ca echipa de lucru, compusă din personal de specialitate: psihologi clinicieni, psihoterapeuți, medici, asistenți sociali, instructori de educație specializați, să fie instruită permanent. De asemenea, a propus transformarea unui post vacant de asistent social în post de psiholog debutant sau practicant, având în vedere programul încărcat al psihologului angajat.

Psihologul a realizat evaluări psihologice pentru copiii recent transferați de la Fundația "Sfanta Macrina" la primirea acestora în centru. De asemenea, le-a asigurat consilierea psihologică care să permită adaptarea la noul mediu și să reducă factorii stresori. A oferit suport emoțional beneficiarilor care au părăsit sau urmau să părăsească centrul datorită schimbării plasamentului la un apartament de tip familial. În ceea ce privește rapoartele psihologice în urma evaluării, psihologul realiza la cererea instituției rapoarte de evaluare și monitoriza evoluția

beneficiarilor prin reevaluările psihologice trimestriale, care erau cuprinse în rapoartele de implementare a obiectivelor minorului sau în rapoarte privind evoluția copilului.

Astfel, evaluările psihologice cuprindeau pe lângă informații generale, anamneză și evaluarea unor aspecte relevante precum aspecte emoționale, aspecte cognitive, comportamentale, aspecte ale personalității și interpersonale. La final, erau recomandări, respectând astfel elementele esențiale ale unei evaluări psihologice.

Respectând standardul 13, Ordinul nr. 89 din 27 iulie 2004 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, pe baza informațiilor rezultate din evaluarea inițială psihologul întocmea programe personalizate de consiliere pentru copiii care prezentau aceste nevoi, planuri care deveneau parte integrantă a planului individualizat de protecție și a planului de servicii.

Planurile Personalizate de Consiliere cuprindeau aspecte cu privire la durata ședințelor, frecvența acestora și perioada de desfășurare a consilierii psihologice. Activitatea de consiliere se desfășura individual într-un spațiu special amenajat și securizant pentru beneficiari (biroul psihologului) și cuprindea o activitate planificată, cu obiective specifice.

Planurile individualizate de protecție erau întocmite de către managerul de caz. Planurile Individuale de Servicii se realizau în cadrul centrului pe fiecare item în parte și de fiecare specialist, pe domeniul securitate, sănătate, educație, etc.

Psihologul centrului îndeplinea și alte activități și anume activități de dezvoltare personală, psihoeducație, consiliere psihologică în situații de urgență, detensionarea situațiilor conflictuale între minori și între minori și personalul angajat, participa la ședințele consiliului copiilor, întocmea rapoartele de evoluție, realiza managementul riscurilor la nivelul centrului, asista minorii în instanță atunci când erau audiați în vederea stabilirii măsurii de plasament și îi însoțea la secțiile de poliție pentru audieri sau întocmire documente personale. Cu privire la pregătirea profesională continuă, în luna octombrie 2017, psihologul a participat la un curs cu tema "managementul riscurilor" desfășurat pe perioada a două zile.

Relația corespunzătoare față de psiholog a fost susținută și de afirmațiile beneficiarilor centrului. Conform opiniei psihologului, deseori nevoile fundamentale ale copiilor depășeau

limitele consilierii psihologice, iar problemelor lor afective, psiho-emoționale, de relaționare, de integrare a unor traume suferite în copilărie prin abandonul și neglijența familială necesitau eforturi de intervenții multiple și complexe care să asigure un parcurs instituțional stabil și o pregătire pentru reintegrarea familială sau comunitară.

Din verificarea dosarelor **s-a constatat că beneficiarilor care aveau recomandare pentru includere în programe de psihoterapie nu le erau acordate aceste servicii.**

Asistența socială și activitățile desfășurate în centru

Urmare a vizitei efectuate în anul 2015, s-a recomandat conducerii centrului ocuparea postului de asistent social cu personal de specialitate, respectiv cu un asistent social, înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, recomandare însușită, conform răspunsului comunicat de către conducerea D.G.A.S.P.C. Sector 2.

În data de 23 martie 2018, echipa de vizită a constatat că în cadrul centrului **nu era angajat un asistent social**, fiind vacante două posturi de asistent social cu studii superioare (asistent social și asistent social grad principal). Au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor respective, începând cu luna august 2016, dar nu s-au prezentat candidați.

Pentru beneficiarii centrului era desemnată ca manager de caz o persoană angajată în cadrul D.G.A.S.P.C. Sector 2. Reprezentanții MNP au verificat dosarele beneficiarilor, **nefiind constatate îmbunătățiri față de anul 2015**. De exemplu, evaluările inițiale, detaliate și periodice erau extrem de asemănătoare în ceea ce privește conținutul, deși se refereau la persoane diferite (ceea ce sugera utilizarea metodei "copy/paste"), iar în dosare nu s-au regăsit mai multe Planuri individualizate de protecție (PIP-uri) pentru aceeași beneficiari. De asemenea, procedura de lucru nu prevedea: raportul trimestrial, procesul verbal de întâlnire echipă – menționate în standardul managementului de caz, precum și raportul de vizită care se referă la vizita asistentului social în familia copilului și nu doar a părinților în centru.

În perioada 2015-2018 au fost efectuate o reintegrare în familie și o adopție.

Conform documentelor prezentate, pentru beneficiarii centrului se organizau diverse activități culturale, sportive și de recreere, spre exemplu: vizite educative, vizionări piese de teatru, joc de fotbal, taberc. De asemenea, beneficiarii participau la cursuri de educație

financiară, ateliere de orientare profesională (organizate de către Asociația "The Social Incubator"), iar 10 beneficiari au fost incluși într-un program de consiliere juridică și psihologică, organizat de D.G.A.S.P.C. Sector 2, la solicitarea centrului, care a început în luna martie 2018.

La momentul vizitei (în ziua de 23 martie 2018 cursurile școlare au fost suspendate din cauza vremii nefavorabile), în clubul de la etajul 1 (centrul dispunea de două cluburi, la parter și etajul 1) se desfășura o ședință de art-terapie cu instructori de educație, iar pe holurile mari ale centrului, copiii mai mici erau implicați în diverse jocuri. Copiii mari însă stăteau în camere, butonând telefoanele mobile sau se plimbau/alergau pe scări și holuri, lăsând impresia unei lipse totale de implicare a acestora într-un program zilnic, bine stabilit și cunoscut de către copii. Aceștia nu păreau interesați de ceea ce se întâmplă în cămin, fapt confirmat în timpul întrevederilor cu beneficiari și membri ai personalului, precum și de șefa centrului care a precizat echipei de vizită că au fost organizate inclusiv cursuri de recreere: de dans, de make-up, etc., dar beneficiarii nu au fost interesați. Copiii erau dezinteresați și în ceea ce privește participarea la cursurile școlare (toți copiii erau înscriși la școală). Conform membrilor personalului refuzau să se scoale pentru a merge la cursuri și aveau conflicte cu colegii de clasă.

Un beneficiar în vârstă de 15 ani a susținut că lucrează într-un centru comercial, fapt care părea necunoscut de către conducerea centrului. Echipa MNP reamintește conducerilor centrului și D.G.A.S.P.C. Sector 2 prevederile art. 13 alin. (1) și (2) din Codul muncii: "*Persoana fizică dobândește capacitate de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani. Persoana fizică poate încheia un contract de muncă în calitate de salariat și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesională.*", precum și obligația de a asigura supravegherea și protecția permanentă a copiilor aflați în plasament.

O problemă semnalată de conducerea centrului, care afecta inevitabil activitatea desfășurată în unitate, a fost **numărul insuficient de instructori de educație** (în centru își desfășurau activitatea în ture 6 instructori). Au fost scoase la concurs posturile vacante în mod

sistematic, fiind ocupate parțial, din cauza lipsei de candidați sau insuficienței pregătiri a acestora. Pentru asigurarea personalului necesar, șefa centrului a solicitat detașări, care nu au fost aprobate din cauza lipsei de personal existente la nivelul D.G.A.S.P.C. Sector 2.

Asistența medicală

La nivelul centrului era amenajat un cabinet medical, dotat cu mobilier (canapea de consultații, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor, birou, scaune, etc.), lavoar cu apă curentă, aparat de urgență, trusă medicală de urgență, cântar, taliometru, termometre, frigider, recipiente pentru deșeurile rezultate din activitatea medicală, fiind respectate prevederile Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 privind dotarea minimă obligatorie a cabinetelor medicale.

Centrul nu avea angajați medic și asistenți medicali, posturile fiind vacante. Serviciile medicale pentru beneficiarii centrului erau asigurate de medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii. Existau întocmite fișe medicale ale beneficiarilor, unde erau consemnate: monitorizarea stării generale de sănătate a copiilor, simptomatologia bolilor, tratamentul, consultațiile medicale, internări/externări, copii ale rețetelor medicale prescrise, rezultatele analizelor și investigațiilor paraclinice efectuate, precum și toate informațiile medicale privind starea de sănătate a copiilor pe perioada șederii în centru. **Acestea nu erau actualizate însă datorită lipsei de personal medical.** Această situație de fapt a îngreunat desfășurarea activității în centru, astfel cum a sesizat șefa centrului echipei de vizită și a menționat în raportul de Activitate Managerială august-decembrie 2017 și Fișa de Autoevaluare întocmită în ianuarie 2018.

În caz de îmbolnăvire, beneficiarii erau programați de personalul centrului la medicul de familie, unde erau consultați și li se întocmea prescripție medicală cu tratamentul recomandat. Consultațiile medicale de specialitate (neuropsihiatrie infantilă, neurologie pediatrică, dermatologie, chirurgie, pediatrie, ortopedie, ginecologie etc.), erau asigurate prin prezentarea beneficiarilor, însoțiți de către personalul centrului, la spitale din municipiul București (Spitalul Clinic de Urgență „Grigore Alexandrescu”, Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, etc.), în baza biletului de trimitere întocmit de medicul de familie. Conform

documentelor prezentate, în anul 2017 au fost acordate beneficiarilor 26 de consultații de specialitate, iar în anul 2018 au fost consemnate 4 cazuri în care copii au fost consultați de medicii specialiști.

Copiii cazați în centru beneficiau de medicamente gratuite, în baza unor prescripții medicale, eliberate de medicul de familie sau de medici de altă specialitate. De asemenea, în cazul medicamentelor recomandate de medic care nu erau incluse pe listele de medicamente pentru care se asigura gratuitate, instructorii de specialitate și personalul de educație întocmeau referate de necesitate către conducerea centrului, care asigura achiziționarea acestora din fondurile D.G.A.S.P.C. Sector 2. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de igienă și siguranță, la cabinetul medical și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul de serviciu, sub îndrumarea medicului de familie. La momentul vizitei în centru exista un stoc suficiente de medicamente uzuale și de primă necesitate. Au fost prezentate echipei de vizită documente care atestau proveniența și gestionarea corectă a medicamentelor (fișe de stoc, referate de necesitate, condică de medicamente, etc.). Medicamentele psihotrope erau păstrate într-un dulap separat și asigurate cu cheie. Centrul avea în dotare aparat de urgență și trusă medicală de prim-ajutor.

Unitatea avea încheiat un contract valabil cu o firmă specializată în colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul medical al centrului aflat de serviciu acorda primul ajutor potrivit competenței, apela Serviciul Național Unic de Urgență 112 și informa conducerea centrului în cel mai scurt timp. Acest lucru era consemnat și în Registrul de Evenimente Deosebite. Conform documentelor prezentate, în anul 2017 au fost consemnate 5 solicitări la ambulanță, dintre care 4 pentru afecțiuni medicale acute și una pentru leziuni autoprovocate (tăieturi pe antebraț), iar în anul 2018 era consemnată o singură solicitare pentru un traumatism accidental (tăiere la mână într-un geam). În toate aceste cazuri beneficiarii au primit îngrijiri medicale și tratament adecvat.

În perioada 2017 – 2018 nu au fost diagnosticate boli infecto-contagioase.

La data vizitei erau cazați în centru 6 copii diagnosticați cu afecțiuni psihice (tulburări hiperkinetice, tulburări de atașament, intelect liminar, tulburări de conduită etc.) și un copil diagnosticat cu epilepsie. Dintre aceștia, doar 4 urmau tratamentul permanent recomandat de medicul specialist potrivit afecțiunilor diagnosticate, iar 3 nu urmau niciun tratament pe motivul părăsirii centrului în mod neautorizat sau al refuzului propriu.

Doi beneficiari erau încadrați în grad de handicap, **cu mențiunea că un beneficiar trebuia reevaluat periodic, termenul programat fiind depășit.**

La data vizitei, **în centru era cazată o minoră gravidă.** Conform afirmațiilor conducerii centrului, minora a rămas însărcinată în perioada când a părăsit centrul în mod neautorizat. Analizând documentele medicale, a reieșit că gravida fusese luată în evidență de medicul de familie și medicul ginecolog, urma tratamentul recomandat de medicul specialist și era supusă controalelor lunare periodice în vederea monitorizării dezvoltării normale a sarcinii. **În anul 2017 a mai existat un caz al unei alte minore însărcinate care a fost transferată într-un centru maternal.**

Serviciile de asistență stomatologică pentru beneficiari erau asigurate de un cabinet de specialitate, existând un contract încheiat în acest sens.

În concluzie, s-a dovedit că la data vizitei de verificare a implementării recomandărilor, situația în centru nu prezenta îmbunătățiri față de anul 2015, din contră, în ceea ce privește asistența medicală s-a înrăutățit, în luna martie 2018 nefiind angajat un medic. Echipa de vizită a constatat eforturile depuse de actuala conducere a centrului în vederea înlocuirii imobilierului deteriorat, a gardului și renovării centrului, precum și implicarea pentru îmbunătățirea întregii activități în centru. Dar personalul insuficient și lipsa unei pregătiri adecvate a acestuia nu permiteau supravegherea corespunzătoare a beneficiarilor și nici protecția salariaților, în condițiile în care unii dintre beneficiarii mari prezentau un comportament agresiv verbal și fizic.

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

I. Conducerii Centrului de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2 să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. asigurarea funcționării Centrului de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2 strict ca un centru de plasament în regim de urgență, în conformitate cu Ordinul 89/2004 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat;
2. întocmirea procedurilor de lucru în conformitate cu Ordinul 89/2004; adoptarea unor măsuri multidisciplinare de gestionare a cazurilor și situațiilor de tensiune și conflicte verbale și fizice; stabilirea unei proceduri clare cu privire la ieșirea beneficiarilor din centru pe perioada plasamentului în regim de urgență, în concordanță cu Ordinul nr. 89/2004, care să fie adusă la cunoștința personalului și a beneficiarilor și respectată, astfel încât să existe o practică uniformă;
3. ocuparea funcțiilor vacante (medic, asistenți sociali, asistenți medicali, instructori de educație, etc.), pregătirea profesională inițială și continuă a membrilor personalului (inclusiv cu privire la controlul pozitiv al comportamentului copilului) și consultarea periodică a acestora de către conducerea centrului;
4. reevaluarea periodică a beneficiarilor încadrați în grad de handicap, cu respectarea termenului programat;

5. reevaluarea periodică a beneficiarilor diagnosticați cu afecțiuni psihice și includerea acestora în programe de consiliere psihologică astfel încât aceștia să conștientizeze consecințele refuzului de administrare a tratamentului medical de specialitate;
6. realizarea psihoterapiei în cazurile beneficiarilor cărora le este recomandată în fișa medicală sau în cazurile identificate de psihologul centrului;
7. efectuarea activităților de asistență socială și protecție specială în conformitate cu Ordinul nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului;
8. montarea în centru a unei cutii speciale pentru sugestii și reclamații, care să permită beneficiarilor să se exprime în mod anonim;
9. introducerea centrului într-un proces de renovare, de înlocuire a gardului și mobilierului deteriorat, a geamurilor sparte și a instalațiilor electrice și tehnico-sanitare defecte și completarea celor care lipsesc;
10. respectarea prevederilor Ordinului nr. 89/2004, Standardele 22 (Condiții de locuit) și 23 (Spații igienico-sanitare), respectiv: dormitoare să fie locuite de maximum 4 copii, fiecare copil beneficiind de o suprafață locuibilă de minimum 6m; să fie asigurate o cabină WC, o chiuvetă, un duș la maximum 6 copii;
11. respectarea dreptului la intimitate al beneficiarilor prin achiziționarea și montarea de perdele la dușuri;
12. identificarea unui spațiu adecvat pentru izolator, care să fie amenajat și igienizat corespunzător.

II. Conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. sprijinirea conducerii Centrului de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2 în vederea introducerii centrului într-un proces de renovare, de înlocuire a gardului și

mobilierului deteriorat, a geamurilor sparte și a instalațiilor electrice și tehnico-sanitare defecte și completarea celor care lipsesc;

2. sprijinirea conducerii Centrului de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2 în vederea ocupării funcțiilor vacante (medic, asistenți sociali, asistenți medicali, instructori de educație, etc.) și pregătirea profesională inițială și continuă a membrilor personalului (inclusiv cu privire la controlul pozitiv al comportamentului copilului);

3. asigurarea pazei centrului prin contractarea unei firme de pază.

III. Conducerii Consiliului Local Sector 2 să examineze posibilitatea de a suplimenta alocația de hrană, având în vedere că unii dintre beneficiarii Centrului de Primire în Regim de Urgență "Cireșarii", sector 2 au sesizat cantitatea insuficientă de hrană, fapt confirmat de membrii ai personalului care au invocat suma insuficientă alocată pentru fiecare copil, ultima majorare fiind în anul 2014.